

①

Föreläsning 13

Numeriska ekvationslösning

Vi vill bestämma rötter till ekvationen $f(x)=0$.

Ofta kan man ej bestämma rötter exakt, då måste man använda alternativa metoder, tex.

s.k. numeriska metoder där man följer en algoritm.

Bisektionsmetoden:

Detta är en dålig metod (långsam konvergens) men principrent viktigt och är en robust metod.

Bisektionsmetoden baseras på Satsen om mellanliggande värden. Antag därför f kontinuerlig.

Låt $f(a)$ och $f(b)$ ha olika tecken, då finns alltid en punkt $c \in (a,b)$ s.a. $f(c)=0$.

- Låt $c_1 = \frac{a+b}{2}$, d.v.s. mittpunkten mellan a och b .
- Beräkna $f(c_1)$ och jämför med $f(a)$ och $f(b)$, om $f(c_1)$ har samma tecken som $f(a)$ så blir nya intervallet $[c_1, b]$, annars $[a, c_1]$. Antag det senare.
- Låt $c_2 = \frac{a+c_1}{2}$, mittpunkt mellan a och c_1 .
- Beräkna $f(c_2)$. Om $f(c_2)$ samma tecken som $f(a)$ så nytt intervall $[c_2, c_1]$, annars $[a, c_2]$.
- Upprepa proceduren tills önskad noggrannhet uppnåtts.

Vi har nu ett intervall där rotstället c ligger.

Se figur:

Exempel: Lös $x^3 - x - 1 = 0$ med bisektionsmetoden till en noggrannhet så att felet till sitt absolutbelopp blir mindre än 0,01.

Lösning: Låt $f(x) = x^3 - x - 1$.

Notera att $f(1) = 1 - 1 - 1 = -1 < 0$

och $f(2) = 8 - 2 - 1 = 5 > 0$

$\Rightarrow$ Nullstället till f finns i intervallet $[1, 2]$.
Detta är vårt startintervall $[a, b]$.

$\Rightarrow c_1 = \frac{1+2}{2} = 1.5 \Rightarrow f(c_1) = 1.5^3 - 1.5 - 1 =$
 $= 0.875 > 0$

$\Rightarrow$ Nullställe finns i $[1, c_1] = [1, 1.5]$

$\Rightarrow c_2 = \frac{1+1.5}{2} = 1.25 \Rightarrow f(c_2) = 1.25^3 - 1.25 - 1 =$
 $= -0.296875 < 0$

$\Rightarrow$ Nullställe finns i $[c_2, c_1] = [1.25, 1.5]$

$\Rightarrow c_3 = 1.375 \Rightarrow f(c_3) = 0.2246... > 0$

$\Rightarrow$ Nullställe finns i $[c_2, c_3] = [1.25, 1.375]$

$\Rightarrow c_4 = 1.3125 \Rightarrow f(c_4) = -0.0515... < 0$

$\Rightarrow$ Nullställe finns i $[c_4, c_3] = [1.3125, 1.375]$

$\Rightarrow c_5 = 1.34375 \Rightarrow f(c_5) = 0.0826... > 0$

③

$\Rightarrow$ Nollställe finns i $[C_4, C_5] = [1.3125, 1.343\dots]$

$\Rightarrow C_6 = 1.32812\dots \Rightarrow f(C_6) = 0.0145\dots > 0$

$\Rightarrow$ Nollställe i $[C_4, C_6] = [1.3125, 1.32812\dots]$

$\Rightarrow C_7 = 1.32031\dots \Rightarrow f(C_7) = -0.0187\dots < 0$

$\Rightarrow$ Nollställe i $[C_7, C_6] = [1.32031\dots, 1.32812\dots]$

Notera nu att $C_6 - C_7 = 0.00781\dots < 0.01$

Mittelvärdesmetoden $C_8 = \frac{C_7 + C_6}{2} = 1.3242\dots$ är alltid ett nollställe till $f(x)$ med ett fel < 0.01 .

Lösningen till ekvationen är $1.3242\dots$ med ett fel mindre än 0.01 . □

(Notera: • Exakt lösning: $1.324717957\dots$

• Man kunde ha svärat med godtycklig precision på intervallet $[C_7, C_6]$.)

Fixpunktmetoden: Mycket effektivare än bisektionsmetoden, men mindre robust.

Metoden grundar sig på följande sats:

Fixpunktsatsen: Antag f definierad på intervall $I = [a, b]$ och uppfyller villkoren

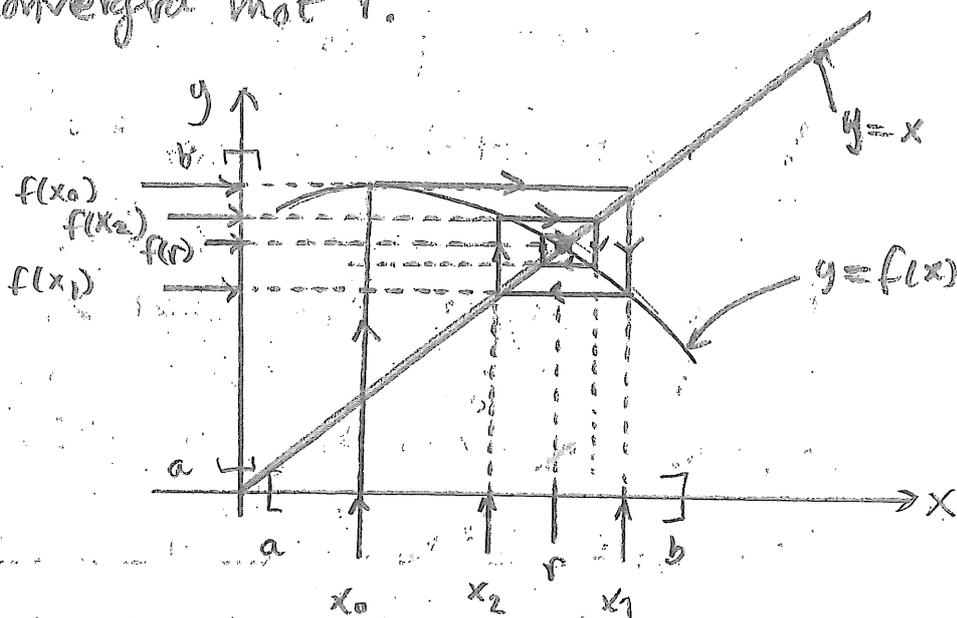
(i) $x \in I \Rightarrow f(x) \in I$

(ii) Finns konstant $K \in (0, 1)$ s.a. för varje $u, v \in I$ så gäller

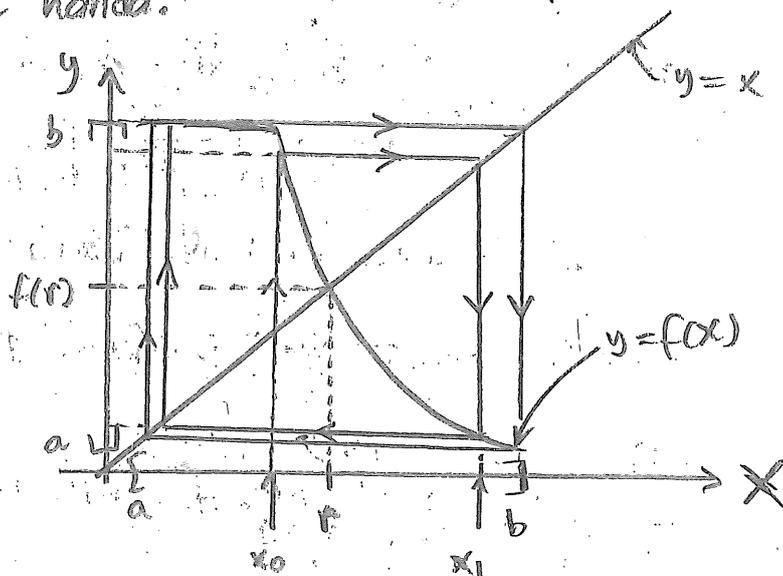
$$|f(u) - f(v)| \leq K |u - v|$$

Då har f en unik fixpunkt $r \in I$,
 d.v.s. punkt sådan att $f(r) = r$; och
 om $x_0 \in I$ så kommer följden $\{x_n\}$,
 där $x_{n+1} = f(x_n)$, $n = 0, 1, 2, \dots$, att
 konvergera mot r .

Figur:

Villkoret (ii) ser till så att lutningen inte är för stor,
 då kan följande hända:

d.v.s. vi får ej konvergens mot fixpunkten r
 där $f(r) = r$.

Exempel: Finn en rot till ekvationen

$$\cos x - 5x = 0 \quad (*)$$

⑤ Lösning: Vill skriva (*) på formen $f(x) = x$
för något f :

$$\cos x - 5x = 0$$

$$\cos x = 5x$$

$$\frac{1}{5} \cos x = x$$

d.v.s. $f(x) = \frac{1}{5} \cos x$.

Det gäller alltså att $x_{n+1} = f(x_n) =$
 $= \frac{1}{5} \cos x_n$

Välj en lämplig startpunkt x_0 .
Verkar rimligt att roten ligger nära 0
eftersom $\cos x \approx 1$ för små x . Låt $x_0 = 0.2$.

$$\Rightarrow x_1 = \frac{1}{5} \cos x_0 = \frac{1}{5} \cos 0.2 = 0.196013315\dots$$

$$\Rightarrow x_2 = \frac{1}{5} \cos x_1 = \frac{1}{5} \cos 0.196013315\dots =$$

$$= 0.196170163\dots$$

$$\Rightarrow x_3 = \frac{1}{5} \cos x_2 = \frac{1}{5} \cos 0.196170163\dots =$$

$$= 0.196164051\dots$$

$$\Rightarrow x_4 = \frac{1}{5} \cos x_3 = 0.196164290\dots$$

$$\Rightarrow x_5 = \frac{1}{5} \cos x_4 = 0.196164280\dots$$

$$\Rightarrow x_6 = 0.196164281\dots$$

$$\Rightarrow x_7 = 0.196164281\dots$$

d.v.s. verkar rimligt att roten är $0.19616428\dots$ $\square$

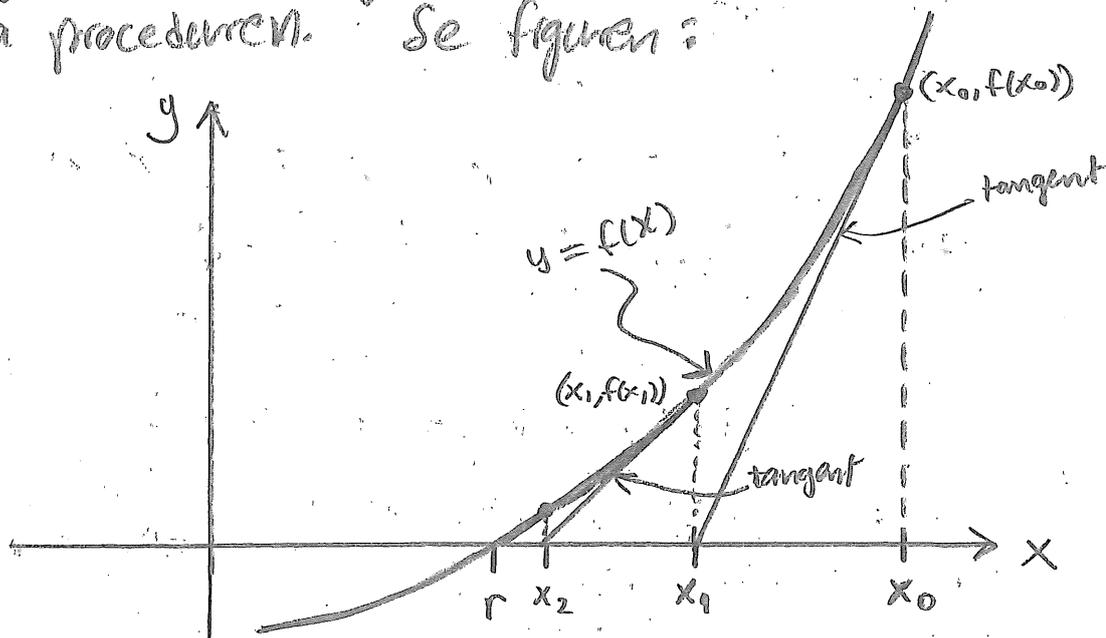
Newton's metod: En variant av fix-
punktsmetoden. Vi söker en rot till $f(x) = 0$,

d.v.s. ett tal r s.a. $f(r) = 0$.

⑥

Böja med en gissning $x = x_0$. Dra tangenten till f i $(x_0, f(x_0))$ och finn x_1 som är skärningen mellan tangenten och x -axeln.

Upprepa proceduren. Se figuren:

x_{n+1} är skärningen mellan tangenten till $f(x)$ i $x = x_n$ och x -axeln för varje $n > 0$.

Tangentlinjens ekvation:

$$y = f(x_n) + f'(x_n)(x - x_n)$$

$$\text{(ty } f'(x_n) = \frac{y - f(x_n)}{x - x_n} \text{)}$$

Per definition så ligger $(x_{n+1}, 0)$ också på tangentlinjen:

$$0 = f(x_n) + f'(x_n)(x_{n+1} - x_n)$$

d.v.s.

$$x_{n+1} = x_n - \frac{f(x_n)}{f'(x_n)}, \quad n > 0$$

Detta är Newtons (eller Newton-Raphsons) metod.
(Eg. formeln för metoden.)

⑦ Detta är en fixpunktmetod för funktionen $g(x) = x - \frac{f(x)}{f'(x)}$ så att $x_{n+1} = g(x_n)$.

Exempel: Använd Newtons metod för att finna den enda reella roten till $x^3 - x - 1 = 0$ med tre decimalers noggrannhet.

Lösning: Låt $f(x) = x^3 - x - 1$. Vi vill lösa ekvationen $f(x) = 0$. Notera att

$$\begin{cases} f(1) = 1 - 1 - 1 = -1 < 0 \\ f(2) = 8 - 2 - 1 = 5 > 0 \end{cases}$$

d.v.s. enligt Satsen om mellanliggande värden finns minst en rot i $[1, 2]$. Då är det meningsfullt att använda Newtons metod och vi använder t.ex. startvärdet $x_0 = 1.5$.

Eftersom $f'(x) = 3x^2 - 1$

så blir i det här fallet Newtons metods

formel

$$\begin{aligned} x_{n+1} &= x_n - \frac{f(x_n)}{f'(x_n)} = \\ &= x_n - \frac{x_n^3 - x_n - 1}{3x_n^2 - 1} = \\ &= \frac{x_n(3x_n^2 - 1) - (x_n^3 - x_n - 1)}{3x_n^2 - 1} = \\ &= \frac{3x_n^3 - x_n - x_n^3 + x_n + 1}{3x_n^2 - 1} = \\ &= \frac{2x_n^3 + 1}{3x_n^2 - 1} \end{aligned}$$

och vi får

⑧

$$x_1 = \frac{2x_0^3 + 1}{3x_0^2 - 1} = \frac{2 \cdot 1.5^3 + 1}{3 \cdot 1.5^2 - 1} = 1.34782608695\dots$$

$$\Rightarrow x_2 = \frac{2x_1^3 + 1}{3x_1^2 - 1} = \frac{2 \cdot 1.3478\dots^3 + 1}{3 \cdot 1.3478\dots^2 - 1} = 1.32520039895\dots$$

$$\Rightarrow x_3 = \frac{2x_2^3 + 1}{3x_2^2 - 1} = 1.32471817399\dots$$

$$\Rightarrow x_4 = \frac{2x_3^3 + 1}{3x_3^2 - 1} = 1.32471795724\dots$$

$$\Rightarrow x_5 = \frac{2x_4^3 + 1}{3x_4^2 - 1} = 1.32471795724\dots$$

⋮

Det verkar alltså som att $r = 1.3247179572$

är roten till 10 decimalers noggrannhet.

Sats: (Felgränser för Newtons metod)

Antag att f, f' och f'' är kontinuerliga på intervall I som innehåller x_n, x_{n+1} och en rot $x=r$ till $f(x)=0$.

Antag också att det finns $K > 0$ och $L > 0$ så att $\forall x \in I$ vi har

$$(i) |f''(x)| \leq K$$

$$(ii) |f'(x)| \geq L$$

Då gäller

$$(a) |x_{n+1} - r| \leq \frac{K}{2L} |x_{n+1} - x_n|^2$$

$$(b) |x_{n+1} - r| \leq \frac{K}{2L} |x_n - r|^2$$

- ⑨ Villkor (i) innebär att tangentlinjen inte ändras för snabbt, och (ii) säger att tangentlinjen inte är för horisontell.

Numerisk integrering

Vi vill kunna approximeras en bestämd integral

$$I = \int_a^b f(x) dx$$

genom att använda ett ändligt antal värden för funktionen f mellan a och b .

Vi kommer titta på tre metoder:

- Trapezformeln (Förel. 13)
- Mittpunktsformeln (Förel. 14)
- Simpsons formel (— " —)

Dessa är metoder för s.k. numerisk integrering.

Trapezformeln:

Antag $f(x)$ kontinuerlig på $[a, b]$.

Delar upp $[a, b]$ i n st delintervall av

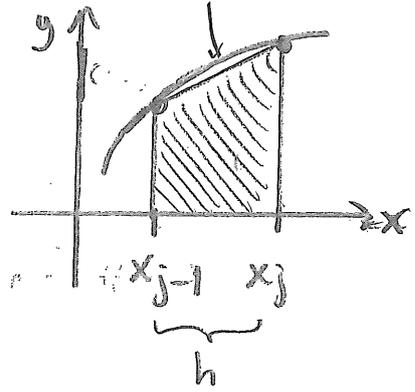
samma längd $h = \frac{b-a}{n}$ m.h.a. de $n+1$ punkterna

$$x_0 = a, x_1 = a+h, x_2 = a+2h, \dots, x_n = a+nh = b$$

Funktionsvärdet i dessa punkter antas vara kända:

$$y_0 = f(x_0), y_1 = f(x_1), y_2 = f(x_2), \dots, y_n = f(x_n)$$

Approximera ytan under grafen mellan x_{j-1} och x_j som en trapez:

Arean hos trapezens är basen h ggr medelvärdet $\frac{y_{j-1}+y_j}{2}$ hos höjden, d.v.s. $h \frac{y_{j-1}+y_j}{2}$.

Summera alla (mellan a och b) n st trapezers areor och man får:

$$\int_a^b f(x)dx \approx \sum_{j=1}^n h \frac{y_{j-1}+y_j}{2} =$$

$$= h \left(\frac{y_0+y_1}{2} + \frac{y_1+y_2}{2} + \dots + \frac{y_{n-1}+y_n}{2} \right)$$

$$= h \left(\frac{1}{2}y_0 + y_1 + y_2 + \dots + y_{n-1} + \frac{1}{2}y_n \right)$$

Definition: Trapezformeln med n delintervall som

approximerar $\int_a^b f(x)dx$ betecknas T_n och ges av

$$T_n = h \left(\frac{1}{2}y_0 + y_1 + y_2 + \dots + y_{n-1} + \frac{1}{2}y_n \right)$$

Exempel: Beräkna trapezformelapproximationerna

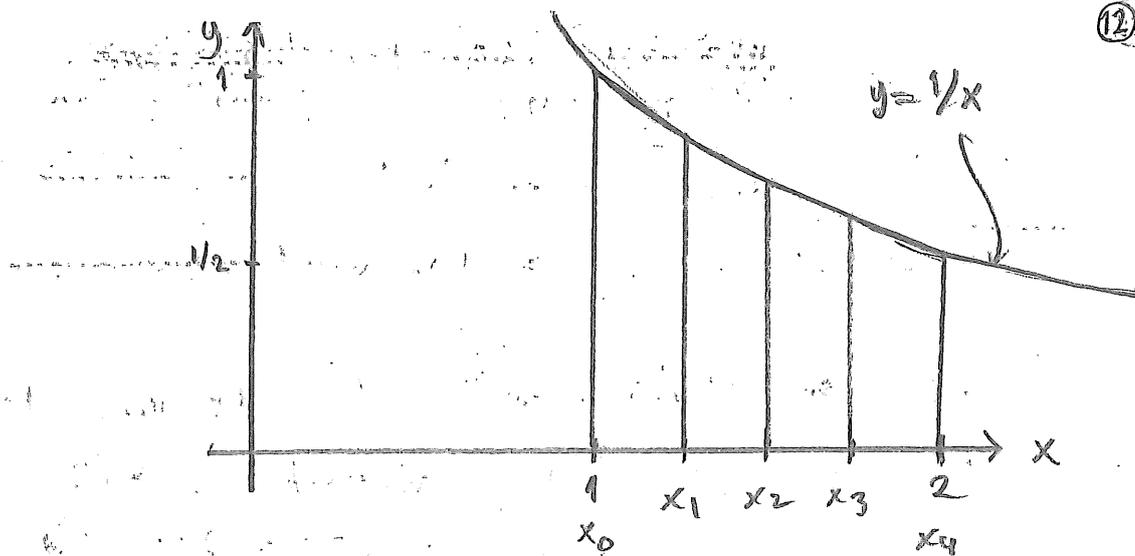
T_4, T_8 och T_{16} för $I = \int_1^2 \frac{dx}{x}$

Lösning: • $n=4 \Rightarrow h = \frac{2-1}{4} = \frac{1}{4}$

$$\Rightarrow T_4 = h \left(\frac{1}{2}y_0 + y_1 + y_2 + y_3 + \frac{1}{2}y_4 \right) =$$

Tu:

Notera att eftersom $f(x) = 1/x$ konvex på $x > 0$
så överskattar T_n integralen.

Nästa föreläsning: Mittpunktsformeln och
Simpsons formel.

(13)

Några jämna uppgifter

1.4:40 Lös $\cos x - x = 0$ med bisektionsmetoden till tre decimalers noggrannhet.

Lösning: Låt $f(x) = \cos x - x$, ska lösa $f(x) = 0$.

$$\text{Vi ser att: } \begin{cases} f(0) = \cos 0 - 0 = 1 > 0 \\ f(1) = \cos 1 - 1 < 1 - 1 = 0 \end{cases}$$

$\Rightarrow$ roten ligger i intervallet $[0, 1]$.

$$f\left(\frac{0+1}{2}\right) = f(0.5) = \cos 0.5 - 0.5 = 0.377... > 0$$

$\Rightarrow$ rot i intervallet $[0.5, 1]$

$$f\left(\frac{0.5+1}{2}\right) = f(0.75) = \cos 0.75 - 0.75 = -0.018... < 0$$

$\Rightarrow$ rot i $[0.5, 0.75]$

$$f\left(\frac{0.5+0.75}{2}\right) = f(0.625) = \cos 0.625 - 0.625 = 0.185 > 0$$

$\Rightarrow$ rot i $[0.625, 0.75]$

$$f\left(\frac{0.625+0.75}{2}\right) = f(0.6875) = \cos 0.6875 - 0.6875 = 0.085... > 0$$

$\Rightarrow$ rot i $[0.6875, 0.75]$

$$f\left(\frac{0.6875+0.75}{2}\right) = 0.033... > 0 \Rightarrow [0.71875, 0.75]$$

$$f\left(\frac{0.71875+0.75}{2}\right) = 0.0078... > 0 \Rightarrow [0.7343..., 0.75]$$

$$f\left(\frac{0.7343+0.75}{2}\right) = -0.0051... < 0 \Rightarrow [0.7343..., 0.7421...]$$

$$f\left(\frac{0.7343+0.7421}{2}\right) = 0.0013... > 0 \Rightarrow [0.7382..., 0.7421...]$$

$$f\left(\frac{0.7382+0.7421}{2}\right) = -0.0019... < 0 \Rightarrow [0.7382..., 0.7402...]$$

$$f\left(\frac{0.7382\dots + 0.7402\dots}{2}\right) = -0.00028\dots < 0 \Rightarrow [0.7382\dots, 0.7392\dots] \quad (14)$$

$$f\left(\frac{0.7382\dots + 0.7392\dots}{2}\right) = 0.00052\dots > 0 \Rightarrow [0.7387\dots, 0.7392\dots]$$

$$f\left(\frac{0.7387\dots + 0.7392\dots}{2}\right) = 0.00011\dots > 0 \Rightarrow [0.7390\dots, 0.7392\dots]$$

$\Rightarrow$ Roten till ekvationen ligger i intervallet
[0.7390\dots, 0.7392\dots]

$\Rightarrow$ Roten är 0.739 till 3 decimalers noggrannhet.

4.2:6 Lös $x^3 + 10x - 10 = 0$ med fixpunktsmetoden till 5 decimalers noggrannhet.

Lösning: Skriv på formen $f(x) = x$:

$$x^3 + 10x - 10 = 0$$

$$10 - x^3 = 10x$$

$$1 - \frac{1}{10}x^3 = x$$

d.v.s. $f(x) = 1 - \frac{1}{10}x^3$.

Fixpunktsformeln: $x_{n+1} = f(x_n)$

Behöver x_0 . $f(1) = 1 - \frac{1}{10}1^3 = 1 - \frac{1}{10} =$

$$= 0.9 \approx 1,$$

d.v.s. $x_0 = 1$ ligger rimligen nära roten

$$x_1 = f(x_0) = f(1) = [ent. avsn.] = 0.9$$

$$x_2 = f(x_1) = f(0.9) = 1 - \frac{1}{10} \cdot 0.9^3 = 0.9271$$

$$x_3 = f(0.9271) = 1 - \frac{1}{10} \cdot 0.9271^3 = 0.920314\dots$$

$$x_4 = f(0.920314\dots) = 1 - \frac{1}{10} \cdot 0.920314\dots^3 = 0.922051\dots$$

$$x_5 = 1 - \frac{1}{10} \cdot 0.922051\dots^3 = 0.921609\dots$$

(15)

$$\begin{aligned}
 x_6 &= 1 - \frac{1}{10} \cdot 0.921609\dots^3 = 0.921721\dots \\
 x_7 &= 1 - \frac{1}{10} \cdot 0.921721\dots^3 = 0.921693\dots \\
 x_8 &= 1 - \frac{1}{10} \cdot 0.921693\dots^3 = 0.921700\dots \\
 x_9 &= 1 - \frac{1}{10} \cdot 0.921700\dots^3 = 0.921698\dots \\
 x_{10} &= 1 - \frac{1}{10} \cdot 0.921698\dots^3 = 0.921699\dots \\
 x_{11} &= 1 - \frac{1}{10} \cdot 0.921699\dots^3 = 0.921698\dots \\
 x_{12} &= 1 - \frac{1}{10} \cdot 0.921698\dots^3 = 0.921699\dots \\
 &\vdots
 \end{aligned}$$

Verkar till fem decimalers noggrannhet
ha roten 0.92170.

4.2:10 Finn roten till $x^3 + 2x^2 - 2 = 0$
mellan 0 och 1 med Newtons metod med så
många decimalers noggrannhet som möjligt.

Lösning: Newtons metod: Ekvation $f(x) = 0$

$$\Rightarrow \text{Newtons formel } x_{n+1} = x_n - \frac{f(x_n)}{f'(x_n)}$$

$$\text{Här är } f(x) = x^3 + 2x^2 - 2$$

$$\Rightarrow f'(x) = 3x^2 + 4x$$

$$\Rightarrow x_{n+1} = x_n - \frac{x_n^3 + 2x_n^2 - 2}{3x_n^2 + 4x_n} =$$

$$\begin{aligned}
 &= \frac{x_n(3x_n^2 + 4x_n) - (x_n^3 + 2x_n^2 - 2)}{3x_n^2 + 4x_n} = \\
 &= \frac{2x_n^3 + 2x_n^2 + 2}{3x_n^2 + 4x_n} = 2 \frac{x_n^3 + x_n^2 + 1}{3x_n^2 + 4x_n}
 \end{aligned}$$

Låt oss starta med $x_0 = 0.5 \in [0, 1]$ och
nöja oss med 10 decimalers noggrannhet.

$$x_1 = 2 \frac{x_0^3 + x_0^2 + 1}{3x_0^2 + 4x_0} = 2 \frac{0.5^3 + 0.5^2 + 1}{3 \cdot 0.5^2 + 4 \cdot 0.5} = 1$$

$$x_2 = 2 \frac{x_1^3 + x_1^2 + 1}{3x_1^2 + 4x_1} = 2 \frac{1^3 + 1^2 + 1}{3 \cdot 1^2 + 4 \cdot 1} = 0.857142\dots$$

$$x_3 = 2 \frac{0.857\dots^3 + 0.857\dots^2 + 1}{3 \cdot 0.857\dots^2 + 4 \cdot 0.857\dots} = 0.839544\dots$$

$$x_4 = 2 \frac{0.839\dots^3 + 0.839\dots^2 + 1}{3 \cdot 0.839\dots^2 + 4 \cdot 0.839\dots} = 0.83928681006\dots$$

$$x_5 = 0.83928675521\dots$$

$$x_6 = 0.83928675521\dots$$

$$x_7 = 0.83928675521\dots$$

d.v.s. till 10 decimalers noggrannhet är

0.8392867552 en rot till ekvationen
mellan 0 och 1.

4.2:20 $f(x) = x^2$, ekvation $f(x) = 0$ har

lösningen $x = 0$. Finn x_1, x_2 och x_3
med Newtons metod givet $x_0 = 1$.

Lösning: $f(x) = x^2 \Rightarrow f'(x) = 2x$

$$\Rightarrow x_{n+1} = x_n - \frac{f(x_n)}{f'(x_n)} = x_n - \frac{x_n^2}{2x_n} =$$

$$= x_n - \frac{1}{2}x_n = \frac{1}{2}x_n$$

$$\Rightarrow x_1 = \frac{1}{2}x_0 = \frac{1}{2} \cdot 1 = \underline{\underline{\frac{1}{2}}}$$

$$\Rightarrow x_2 = \frac{1}{2}x_1 = \frac{1}{2} \cdot \frac{1}{2} = \underline{\underline{\frac{1}{4}}}$$

$$\Rightarrow x_3 = \frac{1}{2}x_2 = \frac{1}{2} \cdot \frac{1}{4} = \underline{\underline{\frac{1}{8}}}$$

17

a) Bestäm x_n : $x_{n+1} = \frac{1}{2}x_n, x_0 = 1$.

Verkar som att $x_n = \left(\frac{1}{2}\right)^n$

d.v.s. $x_n = 2^{-n}$ (kan bevisas med induktion.)

b) Antal iterationer (d.v.s. värdet på n) då felet hos x_n är < 0.0001 till absolutbeloppet:

$$x_n = 2^{-n}, r = 0 \text{ (roten)}$$

$\Rightarrow$ Abs.-belopp av felet är

$$|x_n - r| = |2^{-n} - 0| = 2^{-n}$$

Detta är $< 0.0001 = 10^{-4}$ om (om och endast om)

$$2^{-n} < 10^{-4} \Leftrightarrow \frac{1}{2^n} > \frac{1}{10^4} \Leftrightarrow 2^n > 10^4$$

Notera att $2^{13} = 8192 < 10^4$

men $2^{14} = 16384 > 10^4$

d.v.s. $n \geq 14$ för $2^n > 10^4$

Det krävs minst 14 iterationer för att få ett fel som till absolutbeloppet är < 0.0001 .

c) Antal iterationer för att få $|f(x_n)| < 0.0001$:

$$|f(x_n)| < 0.0001 \Leftrightarrow x_n^2 < 10^{-4} \Leftrightarrow$$

$$\Leftrightarrow (2^{-n})^2 < 10^{-4} \Leftrightarrow 2^{-2n} < 10^{-4} \Leftrightarrow 2^{2n} > 10^4$$

enligt ovan måste $2n \geq 14 \Leftrightarrow n \geq 7$

Det krävs minst 7 iterationer för att få $|f(x_n)| < 0.0001$.

d) Varför konverger Newtons metod så (18)
långsamt här jämfört med i andra exempel?

Detta beror på att i roten $x=0$ så gäller att derivatan $f'(x)$ är noll.

Se villkor (ii) i satsen på sid. 8 där $|f'(x)| \geq L$ för alla x långt från roten krävs för att garantera felgränserna (a) och (b) i samma sats.